

ПОСЛОВНИЦА ЗА КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКЕ ПРИРЕДБЕ
МИНИСТАРСТВА ЗА НАУКУ И КУЛТУРУ НР СРБИЈЕ

Београд, 21 септембра 1950

Почетак у 20 часова

Коларчев народни универзитет

К О Н Ц Е Р Т
СИМФОНИСКОГ
О Р К Е С Т Р А
У М Е Т Н И Ч К О Г
А Н С А М Б Л А
Ц Д Ј А

Диригент:

ДАВОРИН ЖУПАНИЋ

Солиста:

ЗДЕНКО МАРАСОВИЋ

ПРОГРАМ

В. А. МОЦАРТ: Фигарова женидба – Увертира

Л. В. БЕТХОВЕН: IV Симфонија

Adagio-Allegro vivace

Adagio

Allegro vivace

Allegro ma non troppo

О Д М О Р

Л. В. БЕТХОВЕН: Концерт за клавир и оркестар G-dur

Allegro moderato

Andante con moto

Rondo, vivace

Н. БАРАНОВИЋ: Коло из балета „Лицидерско срце“

Оперске увертире Моцарта одишу су његовим драмским даром: оне у основи садрже и осветљавају темељни проблем, саму срж опере.

Увертира Фигаровој женидби одвија се сва у једном даху, незадрживим полетом. Но испод глатке површине овог комада у правом италијанском буфо-стилу осећамо револуционарарни дух који намеће сиже опере.

После великих напора стварања Треће симфоније-Ероике, Бетховену је требало предаха. Три године деле Четврту симфонију од Треће. Између многих скица композитор бира теме Четврте симфоније да би створио дело пуно наивног весеља, радости и хумора. У њему проговара мајстор, зрео и самоуверен, који има за собом искуство стварања Ероике.

Први став почиње полаганим уводом пуним тајанствености. Као из неке маглене неодређености избија тежња за јасношћу и одређеношћу. Тек после неколико покушаја младеначким жаром појављује се полетна главна тема става. Она је сва у веселом покрету, карактера неспоредног и делотворног. Друга тема не може да се супростави овој бујици снаге толиким контрастом да би дошло до драмског сукоба. Даљи ток става одређен је енергично полетним карактером главне теме.

Други је став Адађо. То је права песма о љубави, пуна топлог лиризма и дубоке, интимне среће. Многи аутори сматрају да је тај комад инспирисан једном одређеном љубавном епизодом из живота композитора. Свакако у њему превладава душевни мир, непомућена срећа без заноса неостварених тежњи.

Трећи став носи ознаку: Алегро виваче. То је уствари Скерцо у коме се двапут понавља средњи део: трио. Он садржи необичне, праве бетховенске ритмове.

У финалу симфоније триумфују у потпуности ведрина и делотворна снага. То је став сјајног хумора, рађен на основу непрекидног покрета у шеснаестинама који, прелазећи са инструмента на инструмент, не престаје кроз цео комад. То даје овом ставу, а и целој симфонији, карактер младеначке безбрижности који у многоме потсећа на доброћудан хумор Бетховеновог претходника Хајдна.

Развијање свежих, делотворних снага из расположења тајанствене замишљености могло би се означити као темељна мисао целе симфоније.

Четврти клавирски концерт Бетховена, дело 58, Г-дур, настао је 1806 године, у време када су сазревала дела као што су V и VI симфонија, велике концертне сонате (Валдштајн, Апасионата, Кројцера соната). У овом као и доцније у Петом клавирском концерту Бетховен полази сасвим новим путевима. Концетрирајући инструмент овде се више не супротставља оркестру, као што је био случај у традиционалном типу концерта, већ улази као саставни део симфонског ткива и наговештава се једна нова форма: симфонија с облигатним соло инструментом. При томе Бетховен уноси импровизаторске елементе у ова дела која тим композицијама дају посебну драж, а да ипак целина композиције остаје класично уравнотежена.

Клавирски концерт Г дур претежно је лирског карактера. Цело је дело прожето благом озбиљношћу пуном размишљања, но ипак и с много енергије која се на неким местима уздиже до снажне афирмације живота.

Први став почиње без уобичајеног тути-а оркестра. Клавир интонира тему коју затим прихвата оркестар. Целим даљим током става превлађује ова слобода изражавања. Бетховен износи низ прекрасних мотива, постижући у њиховом развијању мајсторско савршенство. Најпоетичнији део концерта је други став: дијалог између гудачког корпуса оркестра који свира унисоно, и клавира. По мишљењу Листа овај став приказује Орфеја који својом музиком жели да укроти силе подземља. Било ово упоређење тачно или не, оно погађа песничко расположење овога комада који је пун необичне и сугестивне лирике.

Последњи став: Рондо. саздан је на живим, полетним ритмовима, проткан профињеним тананим расположењем који карактерише цело ово дело.

Коло из балета Лицитарско срце нашег композитора Крешимира Барановића рађено је на основу фолклорних мотива, блештавом техником оркестрације аутора.